

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้กลยุทธ์ การสนทนากลุ่ม การประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า
 - 1.1. ด้านการอ่านหาความรู้ สรุปได้ว่า นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือทางด้านวิชาการ จึงทำให้ไม่มีความรู้อย่างหลากหลาย การอ่านหาความรู้ของนักเรียน ยังไม่มากเท่าที่ควรนักเรียนยังไม่ให้ความสนใจในการอ่านหนังสือเรียนหรือหนังสือประเภทวิชาการ เพราะนักเรียนส่วนมากชอบหนังสือที่มีรูปภาพและสีสันมากกว่าหนังสือที่มีตัวหนังสือ
 - 1.2. ด้านการอ่านเพื่อความบันเทิง สรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความบันเทิงของนักเรียน ส่วนมากจะให้ความสนใจที่การดูรูปภาพประกอบมากกว่าการอ่านเนื้อหา ทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาของหนังสือเท่าที่ควร
 - 1.3. ด้านการอ่านเพื่อทราบข่าวสาร สรุปได้ว่า นักเรียนสนใจในการอ่านข้อมูลข่าวสารน้อยมากเนื่องจากนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่เข้าใจความหมาย และนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระในเนื้อหาที่อ่านไป จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากอ่าน
 - 1.4. ด้านการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง พบว่า นักเรียนอ่านข่าวประชาสัมพันธ์ที่ติดอยู่ตามบอร์ด หรือป้ายนิเทศไม่สม่ำเสมอและให้ความสนใจที่จะอ่านน้อยมากซึ่งทำให้นักเรียนขาดความรู้รอบตัว

โดยสรุป สภาพปัญหาการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้างที่พบ คือ นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ จึงทำให้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องเท่าที่ควร

2. แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.1 กิจกรรมเล่านิทาน สรุปได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านที่ดีขึ้น นักเรียน
กลุ่มเป้าหมายมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้นมีความกระตือรือร้นสนใจในการอ่านหนังสือสามารถสรุป
เรื่องราวของเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนและครบถ้วนสมบูรณ์ นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน
เพราะต้องการรู้เรื่องราวในหนังสือและได้พัฒนาการอ่านของตนเองอยู่เป็นประจำโดยการเข้าไป
อ่านหนังสือนิทานในห้องสมุดอยู่เป็นประจำทำให้ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินและสนุกสนานใน
การเข้าร่วมกิจกรรม

2.2 พี่อ่านน้องอ่านเบิกบานใจ สรุปได้ว่า นักเรียนให้ความสนใจในการร่วมพ
อ่านน้องอ่านเบิกบานใจ ด้วยความสนใจอย่างมาก เป็นการดำเนินกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อให้
นักเรียนกลุ่มเป้าหมายได้ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือสำหรับนักเรียนชั้น ป. 4-6 ดำเนินกิจกรรม
ระหว่างวันที่ 19 สิงหาคม - 4 ตุลาคม 2556 โดยครูประจำชั้น ในแต่ละชั้น จัดนักเรียนในห้อง
วันละ 4 คน ให้รับผิดชอบอ่านหนังสือตามจุดมุ่งหมายที่ครูกำหนดให้ ซึ่งมี 4 ด้าน คือ อ่านเพื่อ
หาความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อทราบข่าวสาร อ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง
ทั้งนี้นักเรียนแต่ละคนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังโดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมินว่า สามารถอ่านได้
ตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้หรือไม่ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของ
นักเรียนแต่ละคน

3. ผลการเปรียบเทียบการประเมิน สภาพการอ่านหลังการดำเนินกิจกรรมส่งเสริม
การอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง สรุปได้ว่า

3.1 สภาพการอ่านหลังการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียน
บ้านหนองช้างชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 สภาพการอ่านหลังการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียน
บ้านหนองช้าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการดำเนินกิจกรรมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงปฏิบัติการส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านเห็นความสำคัญของการอ่านและ
พัฒนาการอ่านของตนเองจนเกิดนิสัยรักการอ่านมีผลการพัฒนาการดำเนินงานที่น่าสนใจควร
นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์การสนทนากลุ่ม

พบว่า นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ จึงทำให้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องเท่าที่ควร ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมการอ่านไม่ทั่วถึงทุกช่วงชั้น ทุกคน ทำให้นักเรียนบางคนประสบปัญหาด้านการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิลบล ชุมแวงวาปี (2551 : 73-76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดคูอุดมวิทย์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่สนใจการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน และไม่มี การพยายามพัฒนาการอ่านของตนเอง และบุญช่วย สายราม (2552 : 73-75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองทัพ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการพัฒนาการดำเนินงานการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนยังขาดนิสัยรักการอ่าน คือไม่สนใจการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน และไม่มี ความพยายามพัฒนาการอ่านของตนเอง เมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการอ่านผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1.1 ด้านการอ่านหาความรู้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไม่ชอบอ่านหนังสือทางด้านวิชาการ จึงทำให้ไม่มีความรู้อย่างหลากหลาย การอ่านหาความรู้ของนักเรียน ยังไม่มากเท่าที่ควรนักเรียนยังไม่ให้ความสนใจในการอ่านหนังสือเรียนหรือหนังสือประเภทวิชาการ เพราะนักเรียนส่วนมากชอบหนังสือที่มีรูปภาพและสีสันมากกว่าหนังสือที่มีตัวหนังสือ ส่วนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ไม่ชอบศึกษาหาความรู้จากหนังสือวิชาการต่างๆ แต่ให้ความสนใจหนังสือที่มีภาพประกอบประกอบ และการศึกษาหาความรู้จากป้ายนิเทศ์ ประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ยังมีน้อย ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากสภาพความสนใจของนักเรียนระดับประถมศึกษา 1-6 ถือว่ายังเป็นเด็กและมีความต้องการอ่านหนังสือที่มีลักษณะหนังสือที่มีสีสันสวยงาม มีรูปภาพประกอบ

1.2 ด้านการอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อความบันเทิงของนักเรียนส่วนมากจะให้ความสนใจที่การดูรูปภาพประกอบมากกว่าการอ่านเนื้อหา ทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาของหนังสือเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากการส่งเสริมการอ่านที่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถดึงความสนใจให้กับนักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านได้ ดังนั้นควรส่งเสริมประเภทหนังสือสำหรับเด็กที่มีรูปภาพที่หลากหลาย เช่น ภาพสัตว์ ภาพทิวทัศน์ ภาพสถานที่ ภาพเรื่องราวจากนิทาน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการอ่านอย่างเหมาะสม

1.3 ด้านการอ่านเพื่อทราบข่าวสาร นักเรียนสนใจในการอ่านข้อมูลข่าวสารน้อยมากเนื่องจากนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่เข้าใจความหมาย และนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาของข่าวที่อ่านไป จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากอ่าน อาจเนื่องมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยเด็กจึงไม่เข้าใจเนื้อหาของสารบ้านเมือง ดังนั้นการส่งเสริมควรเน้นส่งเสริมการอ่านเนื้อหาข่าวสารที่มีความกะทัดรัด ทำความเข้าใจได้ง่าย และครูจะต้องอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ตามข่าวได้อย่างชัดเจนเหมาะสม

1.4 ด้านการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง พบว่า นักเรียนอ่านข่าวประชาสัมพันธ์ที่ติดอยู่ตามบอร์ด หรือป้ายนิเทศ์ไม่สม่ำเสมอและให้ความสนใจที่จะอ่านน้อยมาก

ซึ่งทำให้นักเรียนขาดความรู้รอบตัว อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของการประชาสัมพันธ์ตามป้ายนิเทศต่าง ๆ ขาดความน่าสนใจ มีข้อความยาว ซึ่งไม่เหมาะสำหรับเด็กที่ต้องการอ่าน ขนาดตัวหนังสือควรมีขนาดที่เหมาะสม ง่ายแก่การอ่าน ดังนั้นในการส่งเสริมการอ่านควรเลือกข้อความประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจเป็นประโยชน์ และควรส่งเสริมการอ่านโดยปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้นักเรียน ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โดยให้นักเรียนอ่านหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

2. แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จากการใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และสามารถนำความรู้ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย และเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เพราะผู้เข้าร่วมวิจัย ให้ความสนใจในการฟังบรรยายและซักถาม วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ดี และแนะนำและฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีบรรยากาศเป็นกันเอง ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย สามารถเข้าใจแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน สอดคล้องกับหลักการอบรมเชิงปฏิบัติการที่วิจิตร อวระกุล (2540 : 94) ได้กล่าวว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นเทคนิคการประชุมที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดประสบการณ์ และเน้นหนักไปในการนำไปใช้ไปปฏิบัติมากกว่าการพูดสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือบรรยาย อีริยทุท หล่อเลิศรัตน์ (2543 : 657-658) ได้กล่าวว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าเป็นวิธีการฝึกอบรมที่เริ่มมีผู้นิยมใช้มากขึ้น โดยผู้เข้าประชุมมาปฏิบัติการจะมีประมาณ 10-25 คน มีความสนใจหรือมีปัญหาในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันมาร่วมกันศึกษาวิเคราะห์หาทางแก้ไขปัญหาหรือร่วมกันทดลองหาวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงาน โดยการดำเนินการจะต้องจัดเตรียมโครงการ วิทยากร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่วัสดุที่จำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้พร้อม และผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการทุกคนต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับแนวคิดของนนทวัฒน์ สุขผล (2543 : 31) ได้กล่าวว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าเป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ สามารถนำสิ่งที่ได้รับไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงที่ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติอยู่ โดยทั่วไปจะมีการบรรยายให้ความรู้พื้นฐานก่อนแล้วจึงให้ลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ มากกว่าปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล เน้นการมีส่วนร่วม การมีอิสระในการคิดและการปฏิบัติร่วมกันของผู้เข้าร่วมอบรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมการอ่านด้วยการเล่านิทานในทุกระดับชั้น และกำหนดประเภทนิทานในการเล่าให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น

1.2 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

1.3 ควรจัดหาหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและมีความหลากหลายสีสันสวยงามรูปเล่มน่าสนใจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องเพราะจะช่วยกระตุ้นจิตใจและส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจในอ่านหนังสือ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและจะส่งเสริมให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือจนเกิดมีนิสัยรักการอ่านตลอดไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากอินเทอร์เน็ตเพราะในโลกการสื่อสารในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งเรียนรู้ที่กว้างไกลสามารถติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลก ทำให้อ่านเกิดความสนใจและสามารถอ่านข้อมูลได้รวดเร็ว และเป็นข้อมูลที่ทันสมัยทำให้อ่านมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านและพัฒนาการอ่านของตนเองอยู่ตลอดเวลา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมส่งเสริมการอ่านจากความร่วมมือของผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครองนักเรียนมากยิ่งขึ้นเพราะผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการช่วยปลูกฝังและส่งเสริมการอ่านให้บุตรหลานซึ่งเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี

2.3 ควรศึกษาการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เมื่อจะได้ใช้ข้อมูลจากการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการอ่านในโรงเรียนที่ประสบปัญหาการอ่านต่อไป